

מבקר במוזיאון, מרי פופינס, מפעיל תיאטרון בובות ואמא אווזה - דפוסי הוראה מרחוק של מורי מורים במכללה להכשרת מורים
ס. בר-טל

בית הספר לחינוך, מכללת לוינסקי לחינוך, תל-אביב, ישראל

כניסת הטכנולוגיה והשימוש הרב שעושים במחשב התלמידים וכלל הציבור הביא את מורי-המורים לשלב את אפשרויות הטכנולוגיה בסביבת ההוראה שלהם. בכנס יוצג מחקר שחקר את דפוסי ההוראה החדשים שנוצרו בקרב מורי-מורים במכללה להכשרת מורים בישראל, בעת המעבר מהוראה מסורתית להוראה מרחוק באמצעות האינטרנט. המסגרת המושגית למחקר הורכבה מהנושאים הבאים: הכשרת מורים, הוראה מרחוק, דיספלינה, וממדים של ההוראה: ארגון וייצוגי מידע, ארגון וניהול ההוראה ואינטראקציה. בזכות השימוש במתודולוגיה איכותנית הגיעה החוקרת לתובנות ופרשנות שלא הייתה ידוע מראש וקשה היה להבחין בה. החוקרת בחרה בחקר מקרה תוך שימוש בפרדיגמה פרשנית המאפשרת שילוב של נקודת מבט של הנחקרים עם מבטה של החוקרת. כלי המחקר כללו: ארבעה עשר ראיונות פתוחים, קריאת מסמכים וכתובת יומן מחקר. בזכות עושר כלי המחקר אפשר היה לעשות טריאנגולציה עם הנתונים. המעבר יצר פדגוגיה המאופיינת בארבעה דפוסי הוראה שנמצאים בזיקה לדיסציפלינות. כאשר כל דיסציפלינה רתמה את הטכנולוגיה לשימוש מוגבר באחד ממדדי ההוראה. דפוס ייצוגי של מורי מדעי החיים וסטטיסטיקה הדגיש את השימוש הרב במגוון ייצוגי מידע וכתובה אינטרנטית המאופיינת בקישורים רבים, התואם לכינוי " מרי פופינס ". דפוס אינטראקטיבי של מורי האוריינות שעיקרו מתן הערכה מעצבת על תוצרי הכתיבה של הסטודנטים תוך שימוש בכלי תקשורת וירטואליים התורמים להידוק האינטראקציה האישית מורה-סטודנט, התואם לכינוי " מבקר במוזיאון ". דפוס ארגוני במקצועות חינוך התמקד בארגון וניהול ההוראה והלמידה באמצעות שימוש ביישומי מחשב, התואם לכינוי " מפעיל תיאטרון ". דפוס הוליסטי במקצועות חינוך וספרות שמהותו שילוב כל המאפיינים של הדפוסים הנ"ל בדגש על נוכחות חברתית, התואם לכינוי " אמא אווזה ". ניתוח ממצאי המחקר מצביעה על זיקה בין מקצועות ההוראה ודפוסי ההוראה של מורימורים המלמדים מרחוק במכללה להכשרת מורים. ניתוח דפוסי ההוראה הוביל ליצירת טיפולוגיה של ארבעה דפוסים הנעים על הרצפים הבאים: ארגון הוראה גמיש – קבוע, ריבוי – מיעוט אופני אינטראקציה, מול ייצוגי מידע יצירתי – שמרני, אורין טכנולוגיה - משתמש טכנולוגיה. בטיפולוגיה בלטה הניגודיות בין מורי המורים המלמדים מקצועות חינוך, כהמשך דפוס של הוראה פרונטלית לעומת הובלת סדנת למידה בצומת (שילוב) של מפגש פדגוגיה עם טכנולוגיה תוך שינוי מקום, זמן ואופי השיעור, הביא לכך שהפרדיגמה של Zeichner והאוריינטציה של Feiman-Nemser בהכשרת מורים קבלו ממדים חדשים ונוספים ליישומן. דפוס ההוראה החדש מצריך הכשרה מקדימה ומתאימה לכל מורה בהתאם לדיספלינה שהוא מלמד. מחקר זה מוביל לצמצום הפער בידע אודות דפוסי הוראה החדשים של מורי-מורים המלמדים מרחוק במכללה להכשרת מורים בישראל.

רשימת מקורות

- Bar-Tal, S' (2010). Teaching Modes of Teacher-educators teaching Distance-learning in a Teacher-training College in Israel: A Case Study
 A thesis presented in partial fulfilment of the requirements of Anglia Ruskin University for the degree of Doctor of Philosophy
 Bar-Tal S' (November' 2008) Patterns of distance teaching. E-Learn 2008--World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education Las Vegas, Nevada, USA
 Feiman-Nemser, S., 1990a. Conceptual orientations in teacher education. Michigan, Michigan State University, The National Center for Research on Teacher Education.

Feiman-Nemser, S., 1990b. Teacher preparation: Structural and conceptual alternatives. In: W.R. Houston, ed., *Handbook of research on teacher education*. New York: MacMillen, pp.212-233.

Loomis, S., Rodriguez, J., & Tillman, R. (2008). Developing into similarity: global teacher education in the 21st century, *European Journal of Teacher Education*, **31(3)**, 233-245

Lieberman, A. & Pointer-Mace, D., 2010. Making practice public: teacher learning in the 21st century, *Journal of Teacher Education*, 611(2), 77-88.

Zeichner, K. M., 1983. Alternative paradigms of teacher education. *Journal of Teacher Education*, 34 (3), 3-9.

Zeichner, K. M. & Liston, D. P., 1990. Theme: Restructuring teacher education. *Journal of Teacher Education*, 41, 3-20.

Zeichner, K., 2005. Becoming a teacher educator: A personal perspective, *Teacher and Teacher Education*, 21, 117-124